

**GWEINIDOGION Y DEYRNAS UNEDIG SY'N GWEITHREDU MEWN
MEYSYDD DATGANOLEDIG**

**197 - Rheoliadau Cynhyrchion Amaethyddol, Bwyd a Diod (Diwygio etc.)
(Ymadael â'r UE) 2020**

Dyddiad gosod yn Senedd y DU: 22 Hydref 2020

Sifftio

A fydd angen eu sifftio yn Senedd y DU?	Na fydd
Gweithdrefn:	Cadarnhaol drafft
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Offerynnau Statudol Ewropeaidd Tŷ'r Cyffredin	Amherthnasol
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Craffu ar Is-ddeddfwriaeth Tŷ'r Arglwyddi	Amherthnasol
Dyddiad y daw'r cyfnod sifftio i ben yn Senedd y DU	Amherthnasol
Datganiad ysgrifenedig o dan Reol Sefydlog 30C:	Papur 30
Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol o dan Reol Sefydlog 30A (oherwydd eu bod yn diwygio deddfwriaeth sylfaenol)	Nid yw'n ofynnol
Gweithdrefn graffu	
Canlyniad y broses sifftio	Amherthnasol
Gweithdrefn	Cadarnhaol drafft
Dyddiad trafod gan y Cydbwyllgor ar Offerynnau Statudol	Anhysbys
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Offerynnau Statudol Tŷ'r Cyffredin	Anhysbys
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Craffu ar Is-ddeddfwriaeth Tŷ'r Arglwyddi	3 Tachwedd 2020

Cefndir

Bwriedir i'r Rheoliadau hyn gael eu gwneud gan Lywodraeth y DU o dan adran 8(1) ac adran 8C o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 i'r Ddeddf.

Crynodeb

Ar hyn o bryd, mae rheoliadau'r UE yn darparu ar gyfer cynlluniau Dynodiad Daearyddol (GI), sy'n cwmpasu: (i) cynhyrchion amaethyddol a chynhyrchion bwyd, (ii) gwinoedd, (iii) diodydd gwirodol, a (iv) gwinoedd wedi eu persawru.

Mae 16 o gynhyrchion bwyd o Gymru wedi'u cofrestru o dan y cynllun Ewropeaidd, gan gynnwys cig oen o Gymru a chig eidion o Gymru. Mae'r cynllun yn darparu gwarchodaeth gyfreithiol rhag efelychu ar gyfer bwydydd rhanbarthol a thraddodiadol arbennig, y gellir gwarantu eu dilysrwydd a'u tarddiad. Mae hyn yn rhoi sicrwydd i ddefnyddwyr bod y cynhyrchion yn ddilys ac mae'n galluogi cynhyrchwyr i hyrwyddo a marchnata eu cynhyrchion yn well.

Mae rheoliadau'r UE hefyd wedi llywodraethu'r rheolau ar ddiffinio, disgrifio, cyflwyno a labelu ar gyfer diodydd gwirodol, yn ogystal â'r rheolau ar ddiffinio, disgrifio, cyflwyno, labelu a'r rheolau gwinegol ar gyfer gwinoedd a gwinoedd wedi'u persawru.

Bydd y diwygiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn yn creu cynlluniau Dynodiad Daearyddol y DU sy'n gweithio, a rheoliadau'r DU y gellir eu gorfodi yn ddomestig ar gyfer y sector gwin a'r sector diodydd gwirodol. Bydd hyn yn sicrhau bod y DU yn parhau i ddiogelu yr 86 enw cynnyrch o'r DU sydd wedi'u cofrestru fel Dynodiadau Daearyddol o dan gynlluniau'r UE ac yn parhau i gyflawni ei rhwymedigaethau o ran Sefydliad Masnach y Byd.

Datganiad gan Lywodraeth Cymru

Mae'r Cynghorwyr Cyfreithiol yn cytuno â'r datganiad a osodwyd gan Lywodraeth Cymru dyddiedig 23 Hydref 2020, ynghylch effaith y Rheoliadau hyn.

Rydym yn nodi bod y Rheoliadau yn creu swyddogaethau cydredol y gall Gweinidogion Cymru a Gweinidogion y DU eu harfer. Os yw'r Senedd yn dymuno dileu elfen Gweinidog y DU o swyddogaeth gydredol, yna byddai'n rhaid i Lywodraeth y DU gydsynio i'w dileu. I'r graddau hynny, mae'r Rheoliadau'n effeithio ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

Fodd bynnag, nodwn hefyd fod Llywodraeth Cymru yn cynnal trafodaethau â Llywodraeth y DU ynghylch gorchymyn adran 109 (h.y. Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor a wnaed o dan adran 109 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006). Byddai gorchymyn o'r fath yn negyddu'r effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd drwy ddileu'r angen am gydsyniad Llywodraeth y DU mewn perthynas â swyddogaethau cydredol.

Cytundeb Rhynglywodraethol ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael)

Polisi newydd

I'r graddau y mae'r Rheoliadau hyn yn galluogi Prydain Fawr i barhau i gyflawni ei rhwymedigaethau o dan gytundeb Agweddau Masnachol Hawliau Eiddo Deallusol Sefydliad Masnach y Byd, nid oes polisi newydd.

At hynny, i'r graddau bod y Rheoliadau hyn yn parhau i ddarparu amddiffyniad cyfreithiol rhag eu hefelychu ar gyfer cynhyrchion a gydnabyddir gan gynllun Dynodiad Daearyddol y DU (gan gynnwys 16 o gynhyrchion o Gymru), nid oes polisi newydd.

O dan y ddau bolisi trosfwaol hynny, gellid ystyried bod y Rheoliadau yn deddfu o ran polisi newydd, yn yr ystyr eu bod: (i) yn cyflwyno gweithdrefn apelio newydd (er enghraifft, apêl yn erbyn penderfyniad yr Ysgrifennydd Gwladol i ganiatáu cais o ran Dynodiad Daearyddol y DU), a (ii) yn darparu ar gyfer logo newydd Dynodiad Daearyddol y DU.

Mae paragraff 8 o'r Memorandwm ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Sefydlu Fframweithiau Cyffredin yn nodi na fydd Llywodraeth y DU yn defnyddio ei phwerau o dan adran 8 o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 i ddeddfu o ran polisi newydd mewn meysydd datganoledig.

Mae anghytuno, fodd bynnag, ynghylch a yw maes testun y Rheoliadau hyn wedi'i ddatganoli.

Anghytuno ynghylch a yw pwnc y Rheoliadau hyn wedi'i ddatganoli

Mae Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn anghytuno ynghylch a yw cynlluniau Dynodiad Daearyddol (GI) wedi'u datganoli. Dywed datganiad ysgrifenedig Llywodraeth Cymru:

*Mewn perthynas â chynlluniau GI, mae gennym ddiddordeb mawr mewn sicrhau bod GIs Cymru yn cael eu diogelu ledled y DU (ac yn ddelfrydol, drwy'r trafodaethau ar bartneriaeth yr UE yn y dyfodol). * Mae offerynnau blaenorol sy'n cael eu cydgrynhoi yn Rheoliadau 2020 wedi bod yn destun gohebiaeth barhaus rhwng Defra a Llywodraeth Cymru, gyda swyddogion Llywodraeth Cymru yn anghytuno â safbwynt Defra bod GIs yn ymwneud â materion a ddargedwir. Fodd bynnag, yn dilyn trafodaethau, cytunwyd y bydd gan Weinidogion Cymru rôl ystyrlon yn y trefniadau llywodraethu ar gyfer y cynllun GI.*

Nodwn, p'un a yw cynlluniau Dynodiad Daearyddol (GI) wedi'u datganoli ai peidio, po fwyaf eang yw maint tiriogaethol y cynllun Dynodiad Daearyddol, y mwyaf y bydd cynhyrchion Cymru yn cael eu diogelu.

Mae'n ymddangos bod sicrwydd bod gan Gymru rôl ystyrlon yng nghynllun Dynodiad Daearyddol y DU wedi'i sicrhau drwy gytundeb rhynglywodraethol (anorfodadwy).